

Compleetheidsambitie

Waarom bespreken filmcritici eigenlijk elke film die in de bioscoop verschijnt? Recensenten van literatuur en muziek beperken zich toch ook tot het neusje van hun zalm?

Na de vraag wat ik de mooiste film vind die ik ooit gezien heb (antwoord: wil je de eerste vijftig of de eerste honderd? Met het pistool op de borst: **Singin' in the rain**) en de vraag welke criteria ik toch hanteer bij de beoordeling (antwoord: er bestaan gelukkig geen objectieve criteria voor een criticus, hij is geen wetenschapper) is de vraag naar het waarom van de compleetheidsambitie van filmredacteuren, de meest gestelde in mijn carrière van de afgelopen 27 jaar.

Nu ik de filmkritiek ga inruilen voor de televisiekritiek, en ik nog niet weet wat het beleid van mijn opvolgers bij **NRC Handelsblad** zal zijn, wil ik wel een keer de argumenten inventariseren waarom ik een voorstander ben van het recenseren van alle bioscoopfilms.

1. Het boekhoudkundige argument. Er komen in Nederland gemiddeld 240 tot 270 films per jaar in de bioscoop uit. Dat zijn er dus zo'n vijf per week. Die passen precies met z'n vijven gemiddeld op een pagina.
2. Het opportunistische argument. Voor wat hoort wat: de distributeurs van bioscoopfilms zorgen ervoor dat de pers elke film ruim tevoren in een persvoorstelling kan bekijken, en de pers belooft die service door over elke film een stukje te schrijven.
3. Het consumentenargument. Lezers van de krant hebben recht op complete informatie; het zou bevoogdend zijn om hun het oordeel over sommige films te onthouden, omdat ze er toch niets aan zouden vinden.

4. Het hoge-lage-cultuurargument. De film onderscheidt zich van de andere kunsten doordat de integratie van hoge en lage cultuur al decennia geleden is voltooid. Filmcritici nemen tienerhorror net zo serieus als visuele poëzie uit Tadzjikistan.
5. Het argument van de natuurlijke canon. De keuze van de films die in de bioscoop worden uitgebracht is het resultaat van een sterk onderscheidende selectie, deels economisch, deels cultuurpolitiek van aard. Het komt niet vaak meer voor dat een film ten onrechte niet in de bioscoop uitkomt.
6. Het generieke argument. In tegenstelling tot de andere kunsten biedt de filmkunst haar beschouwers de kans een discours op te bouwen op basis van een canon met natuurlijke begrenzingen. Die kans mogen critici niet laten lopen.
7. Het Cronenberg-argument. Je weet maar nooit wat over twintig jaar belangrijk gevonden zal worden. Eind jaren zeventig schreven **De Waarheid** en **Het Parool** als enige kranten over films die zonder persvoorstelling in Cineac Damrak en Royal uitgebracht werden. Sommige van die films, van Canadese griezelspecialist David Cronenberg, maakten vijftien jaar later deel uit van een retrospectief van het International Film Festival Rotterdam.
8. Het argument van de verkeerde keuze. De kans bestaat dat bij selectie de verkeerde prioriteiten gesteld worden, door bijvoorbeeld critici die lui zijn en bezwijken voor druk van distributeurs, of die te snel toegeven aan modieuze voorkeuren. Aangezien het toch

gaat om maar één of twee films per week die je weglaat, is het voordeel dit risico niet waard.

9. Het koninklijke argument. Naar mijn idee is de kritiek of recensie (wat mij betreft synoniemen) de moeilijkste, de spannendste, zeg maar: de koninklijke vorm van filmjournalistiek. Daar kunnen weinig interviews, reportages of andere nieuwsartikelen tegenop, laat staan het signaleren van onderschatte dvd's (zie argument 5).
10. Ten slotte: het freakargument. Filmcritici zijn niet zomaar liefhebbers van een goede film op z'n tijd, maar vaak geobsedeerde, niet zelden anaal gefixeerde compleetheidsmaniakken. Ik denk dat beschouwingen van dit soort gepassioneerde critici meer de moeite waard zijn dan journalistieke, objectief meer evenwichtige beschouwingen.

Hans Beerekamp is filmrecensent voor **NRC Handelsblad**.